

Ötən əsrin sonlarında Azərbaycanda təhsil sistemi, demək olar ki, dağılmaq təhlükəsi ilə üzləşmişdi. Ölkədə baş verən xaos, hərc-mərclik, hakimiyyət uğrunda mübarizə milli təhsilimizin də bərbad vəziyyətə düşməsinə gətirib çıxarmışdı. Ancaq ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdırdı, sonra milli təhsilimiz tədricən yaranmış böhrandan çıxmaq imkanı qazandı. Ümumiyyətlə, Azərbaycanda müasir təhsil strukturunun yaradılması, bu sahədə islahatlara rəvac verilməsi ulu öndərin adı ilə bağlıdır.

Təhsil sisteminin yenidən qurulması üçün sistemli islahatlara ehtiyac var idi. Bu ehtiyacı böyük uzaqgörənliklə duyan Heydər Əliyev 1998-ci ildə ölkəmizdə təhsil sisteminə islahatlar aparılmasına dair xüsusi sərəncam imzaladı. Çox qısa müddət ərzində "Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində İslahat Proqramı" hazırlandı və 1999-cu il iyunun 15-də ölkə başçısı tərəfindən təsdiq edildi. Proqramda mərhələlər üzrə təhsil sisteminin strukturunda, idarə edilməsində, məzmununda, maddi-texniki bazasında, iqtisadiyyatında, kadr hazırlığı və təminatında əsaslı islahatların aparılması nəzərdə tutulurdu. Artıq bu proqramın qəbulundan 20 il ötür. Bu dövrdə milli təhsilimiz sürətli inkişaf yoluna çıxmışdır.

Ulu öndər bu vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün mühüm tarixi fərman və sərəncamlar imzalamışdır. Məsələn, 2002-ci il oktyabrın 4-də ölkə başçısının imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında ümumtəhsil məktəblərinin müvafiq texniki bazasının möhkəmləndirilməsi haqqında" sərəncamı milli təhsil sisteminin inkişafında vacib amillərdən biri kimi qiymətləndirilir. Bu sərəncam ümumtəhsil məktəbləri şəbəkəsinin genişləndirilməsinə, maddi-texniki bazasının

möhkəmləndirilməsinə etibarlı zəmin yaratmışdır. "Azərbaycan Respublikasında yeni ümumtəhsil məktəblərinin tikintisi, əsaslı təmiri və müasir tədris avadanlıqları ilə təmin olunmasına dair proqramın (2003-2007-ci illər) təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 17 fevral 2003-cü il tarixli sərəncamı da ölkədə bu sahədə yaranmış problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində müstəsna əhəmiyyətə malik dövlət sənədi idi.

Ölkənin maliyyə çətinliyi qarşısında qaldığı, ən mühüm həyati əhəmiyyət kəsb edən sahələri belə maliyyələşdirməyə dövlətin vəsait ayırmağa çətinlik çəkdiyi bir vaxtda ulu öndər Heydər Əliyev təhsilə xüsusi qayğı göstərir, çətinliklərə baxmayaraq, büdcədən təhsilə ayrılan vəsait ildən-ilə artırılırdı.

Müəllimlərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi də Heydər Əliyevin daim diqqət mərkəzində duran məsələlərdən idi. Ölkə başçısı tərəfindən 1993-2003-cü illərdə təhsil işçilərinin əməkhaqlarının artırılması ilə əlaqədar 9 dəfə fərman imzalanmışdır.

Hər il ən yüksək bal toplayaraq ölkənin ali məktəblərinə daxil olan gənclər üçün xüsusi Prezident təqaüdünün, eləcə də istedadlı gənclər üçün fəxri

Milli təhsilimiz sürətli inkişaf yoluna çıxmışdır

təqaüdlərin, Prezident fərmanı ilə "Qızıl kitab"ın təsis olunması bu qayğının bariz nümunəsi idi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin ideyaları, təməlini qoyduğu nəhəng quruculuq işləri ondan sonra böyük öndərin layiqli davamçısı, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən böyük qətiyyət və uğurla həyata keçirilməyə başlandı. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi illər çağdaş təhsilimizin tarixində yüksək inkişaf, bütün sahələrdə islahatların daha da dərinləşməsi, təhsilin elmi əsaslara söykənən dövlət proqramları vasitəsilə idarə olunması dövrü kimi xarakterizə olunur. Bu dövrün əsas xüsusiyyətlərindən biri təhsilə qayğının, onun inkişafına ayrılan xərclərin ildən-ilə artırılmasıdır.

Prezident İlham Əliyev hakimiyyətə gəldiyi ilk illərdən təhsillə bağlı bir sıra sərəncamlar imzalamışdır. Onlardan biri 15 sentyabrın "Bilik Günü" elan edilməsi ilə bağlı idi. 2004-cü ildə ölkə başçısı bununla yanaşı, məktəblərdə informasiya – kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə bağlı digər bir sərəncam da imzaladı.

Təhsil xərclərinin ilbəil artması Prezident İlham Əliyevin bu sahəni dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən biri hesab

etməsi ilə birbaşa bağlıdır. Təsədüfi deyildir ki, möhtərəm Prezidentin vurğuladığı "Biz maddi dəyərlərimizi, iqtisadi potensialımızı insan kapitalına çevirməliyik", "Təhsil Azərbaycanın davamlı inkişaf strategiyasının ən öncül istiqamətlərindən biridir" kimi konseptual müddəaların əsasında da məhz həmin yanaşma dayanır. Bu mənada "Təhsil əsri" elan edilən XXI əsrdə yüksək intellektə malik insan kapitalının formalaşması və güclü iqtisadiyyatın qurulmasında təhsilin rolu heç vaxt indiki qədər aktualıq kəsb etməmişdir.

Məktəblərin infrastrukturunun yeniləşdirilməsi sahəsində 2004-cü ildə təsis edilmiş Heydər Əliyev Fondunun müstəsna xidmətləri xüsusilə qeyd edilməlidir. "Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı" proqramı çərçivəsində xüsusi qayğıya ehtiyacı olan, kimsəsiz, valideyn himayəsindən məhrum, müəyyən mənada cəmiyyətin diqqətindən kənar qalan uşaqların təhsil aldığı 32 uşaq müəssisəsi əsaslı şəkildə təmir edilərək yeni avadanlıqla təchiz olunmuş, əlavə yardımçı binalar inşa edilmiş və kommunal şərait yaxşılaşdırılmışdır. "Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb" proqramı çərçivəsində ölkənin müxtəlif bölgələrində 100 mindən

çox şagirdin təhsil aldığı 412 məktəb binası inşa olunmuş və yenidən qurulmuşdur. Məktəblərin hər birində müasir laboratoriya, kitabxana, ən son avadanlıqla təchiz edilmiş kompüter otaqları, emalatxana, idman zalları, yeməkhana, geniş meydançalar və ayrıca istilik sistemi vardır. Bu işlər hazırda da davam etdirilməkdədir.

"Təhsilə dəstək" layihəsi çərçivəsində 20-dən çox uşaq bağçası əsaslı təmir olunaraq müasir avadanlıqla təchiz edilmiş, əyani vəsait kimi müxtəlif fənlər üzrə 140 adda plakat hazırlanmış, 1 milyon 400 min nüsxədə çap edilərək ümumtəhsil məktəblərinə paylanmışdır.

İslahatlar təhsilin bütün pillələrində uğurla davam etdirilmişdir. Ali təhsil sistemi yenidən qurulmuş, yeni universitetlər, xarici ölkə universitetlərinin filialları yaradılmışdır. 2005-ci ildə Azərbaycan Bolonya prosesinə qoşulmuş, Avropa təhsil məkanına inteqrasiya istiqamətində tədbirlər həyata keçirilmişdir. "2009-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sisteminə islahatlar üzrə Dövlət Proqramı"nın icrası istiqamətində ölkə Prezidenti tərəfindən 10 fevral 2010-cu il tarixli "Ali təhsil müəssisələrində

İndi bizim təhsil sistemimiz müstəqil Azərbaycanın gələcək inkişafını təmin etməlidir. Bu yolda keçiriləcək islahatlar gərək müstəqil Azərbaycanın milli mənafelərinin inkişafına yönəldilsin.

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiq edilməsi barədə" fərman imzalanmışdır. Həmin fərmana əsasən, 2010-2011-ci tədris ilindən başlayaraq ali təhsil müəssisələrində adambaşına maliyyələşdirmə prinsipinin tətbiqinə başlanmışdır.

Son illərdə ölkəmizdə "ADA" Universiteti, Ali Neft Məktəbi kimi yeni ali təhsil müəssisələri yaradılmış, M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin və İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin filialları açılmış, ali təhsil müəssisələrinin şəbəkəsi genişləndirilməklə əhalinin ali təhsil alma imkanları artırılmışdır. Regionların sosial-iqtisadi inkişaf proqramına uyğun

yeni texnologiyaların, təlim strategiyalarının, innovasiyaların tətbiqinə, beynəlxalq proqram və layihələrin Azərbaycanda reallaşdırılmasına, eləcə də təhsil sektoruna investisiya cəlbinə imkan verir. Ölkəmizdə təhsilin inkişafı sahəsində dünyanın 40-dan artıq beynəlxalq təşkilatı ilə 100-dən çox birgə layihə və proqram həyata keçirilmiş və ya keçirilməkdədir.

Son 16 ildə Azərbaycan təhsilinin inkişafı ilə bağlı 20-dən çox dövlət proqramı qəbul olunmuşdur. Onların icrası təhsilimizin inkişafına güclü stimül yaratmışdır. Yeni məktəb tikintisi ölkədə prioritet istiqamətə çevrilmişdir.

olaraq yeni istehsalat və xidmət sahələrinin ixtisaslı kadrlara ehtiyacını təmin etmək məqsədilə Mingəçevir Politexnik İnstitutunun bazasında ali təhsilin bütün səviyyələri üzrə kadr hazırlığını həyata keçirən Mingəçevir Dövlət Universiteti yaradılmışdır.

Dünyanın bəzi ölkələri ilə təhsil sahəsində yaradılmış əməkdaşlıq sonrakı dövrdə xeyli genişlənməmişdir, hazırda 30-dan çox dövlətlə təhsil əlaqələri yaradılmışdır. Bu əlaqələr digər ölkələrlə təcrübə mübadiləsinə və ümumilikdə, ölkədə təhsilin inkişafına, dünya təcrübəsində istifadə olunan

Prezident İlham Əliyev dəfələrlə vurğulayıb ki, ölkədə bir dənə də olsun qəzalı məktəb qalmayacaq.

Yeni, müasir dərsləklərin yaradılması da başlıca inkişaf istiqamətlərindən biri olmuşdur. Yeni əlifba ilə nəşr olunan dərsləklər məktəblərə pulsuz paylanılır.

Milli təhsilimiz bu gün davamlı islahatlar yolundadır. Heç şübhəsiz ki, yaxın gələcəkdə bu islahatlar Azərbaycan təhsilini dünyanın qabaqcıl ölkələrinin sırasına çıxaracaqdır.

M.MÜKƏRRƏMOĞLU,
"Xalq qəzeti"

